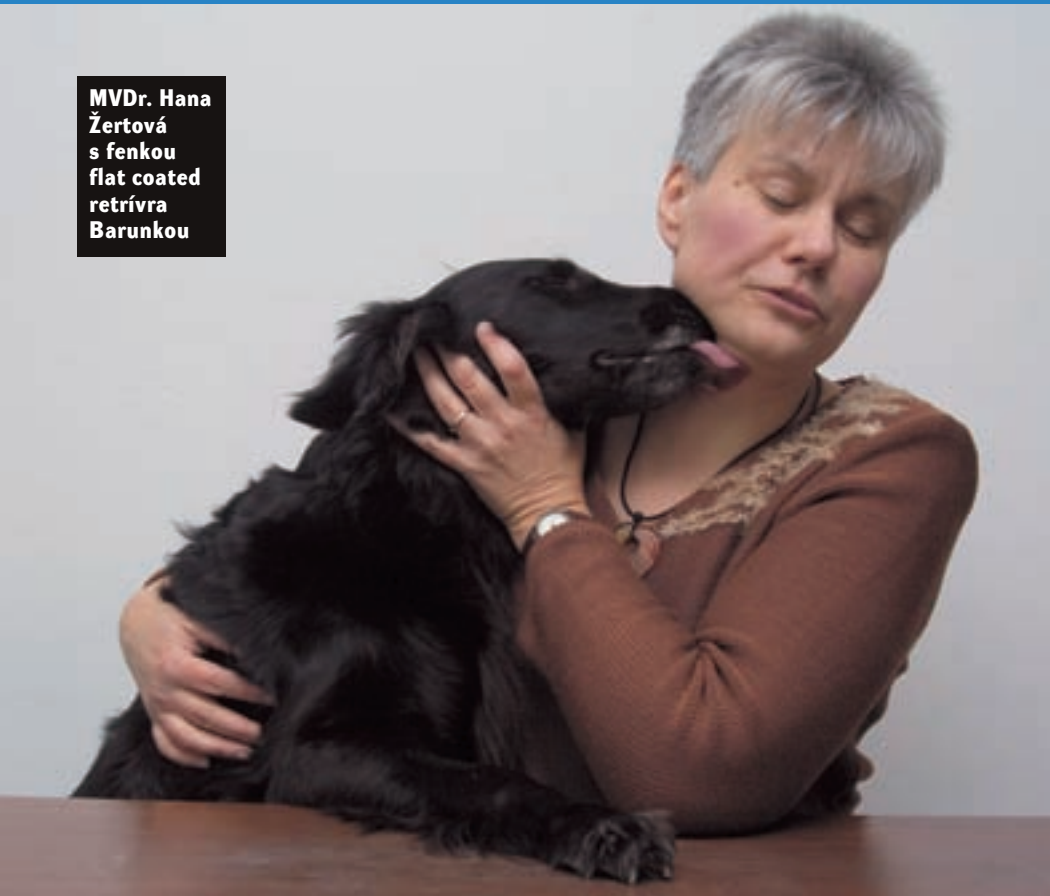

MVDr. Hana Žertová s fenkou flat coated retrívra Barunkou

Odbornice na „psí duši“

Jak komplikovaná byla cesta k vaší současné činnosti?

„Vlastně ani ne. Nikdy jsem nechtěla být ničím jiným, než veterinářkou. Narodila jsem se v Plzni v rodinném domku a od malička jsem vyrůstala mezi zvířaty. Měli jsme kočky, křečky, morčata, králíky, ve třinácti letech jsem si vyprosila prvního psa. Od patnácti let jsem jezdila na koni. V roce 1981 jsem ukončila studia na Vysoké škole veterinární v Brně a získala jsem titul doktor veterinárního lékařství (MVDr.).“

Jak jste se dostala k tomu, co děláte dnes?

Byla to záležitost postupného vývoje. Skoro patnáct let jsem s přestávkami pracovala jako redaktorka a později šéfredaktorka odborného veterinárního časopisu Veterinářství. V letech 1992 až 1997 jsem se věnovala klasické praxi v ordinaci pro malá zvířata. Už v té době jsem se snažila přistupovat k pacientům komplexně - nevidět jen příznaky konkrétního onemocnění, ale konkrétní zvíře s příznaky onemocnění. Tomuto pojetí nejvíce odpovídala homeopatie, proto jsem absolvovala dva stupně francouzské homeopatické školy firmy Boiron a získala

diplom v tomto oboru. Tehdy jsem se také dostala k prvním knihám o možnostech terapie narušeného chování zvířat (Nicholas Dodman, Bonnie Biever, Henry Askew) a začala jsem zkoušet uplatňovat popsané postupy na vlastních zvířatech a pak i na pacientech. V roce 2003 jsem se odvážně přihlásila na odborný behaviorální seminář pořádaný v rámci postgraduálního vzdělávání německých veterinárních praktiků v městečku Melle u Hannoveru a od té doby tam jezdím každý rok. Poslední tři roky se věnuji už výhradně terapii poruch chování psů a koček v Brně, Praze a občas i v Plzni.

Psychologie zvířat je u nás dosud neobvyklá specializace. Ovlivnil váš zájem o tento obor vaši vlastní psi?

Samozřejmě. Kynologii jsem se věnovala od dětství a každý můj pes měl nějaký problém, který nám kazil vzájemný vztah. Například malá kříženka Lucinka byla náruživý lovec, boxerka Astička se bála střelby, kníračka Betyňka nesnášela děti i psy, kříženec Jonášek se nenechal učesat. Poznala jsem řadu vynikajících cvičitelů a pod jejich vedením jsem se snažila napravovat nevhodné chování svých psů výcvikem a někdy i dost hrubým nátlakem.

Věrným čtenářům Světa psů není jméno doktorky Žertové neznámé. V naší odborné poradně už nějakou dobu odpovídá na čtenářské dotazy týkající se nežádoucího chování psů, v Brně i dalších městech přímo v ordinacích pomáhá majitelům, kteří si nevědí rady se svými psy. Zajímalo nás, jak se k u nás prozatím neobvyklé, ale rychle se rozvíjející specializaci „zvířecí psycholožky“ dostala.

kem. Něco šlo dobře, něco hůř, ale byly i situace, se kterými si nikdo nevěděl rady, protože osvědčené postupy zcela selhávaly. Později, když jsem studovala etologii a zákonitosti přirozeného psiho smečkového chování, jsem se musela všem svým pejskům v duchu zpětně omluvit za nepochopení a křivdy. Proto teď vedu své klienty především ke správnému pochopení psiho chování a metody nápravy volím takové, aby jim psi dobře rozuměli. **Zabývá se u nás touto problematikou ještě někdo jiný, nebo jste doposud jedinou vlaštkou?**

Před třemi lety jsme s kolegy, kteří mají

o tento obor hlubší zájem, založili Sekci poruch chování při České asociaci veterinárních lékařů malých zvířat. V sekci je nás kolem dvaceti, ale pokud vím, nikdo se tomuto oboru nevěnuje naplno. Poruchy chování zvířat jsou již také výukovým předmětem na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně, takže všichni absolventi mají o této disciplíně základní přehled.

Jaký je zájem veřejnosti o vaše služby? Radíte pouze teoreticky, nebo i prakticky?

Na nezájem si stěžovat nemohu, ale bohužel stále převažují lidé, kteří žádají rychlou radu po telefonu nebo e-mailu. To je však velmi ošidné. Tímto způsobem mohu poskytnout jen pár obecných zásad, které většinou problém nevyřeší. K tomu, abych mohla případ zodpovědně posoudit a navrhnout správný postup, případně i terapii, musím zvíře vyšetřit, vidět jeho normální a pokud možno i problémové chování, a zároveň i reakci majitele. Značnou část pobytu klienta v poradně pak zabere ukázka správné práce se psem (pravda, ne všichni psi jsou ochotni se se mnou bavit, natož spolupracovat). Samozřejmě ideální je, když si klient hned vyzkouší, zda bude umět navrhovaný postup sám praktikovat a jak bude na jeho chování reagovat pes.

Lze vysledovat nějaké převládající trendy v chování současných psů, s nimiž jsme se třeba dříve nesetkávali? Přibývá nebo naopak ubývá nějakých konkrétních poruch?

Přestože agresivní psi jsou mými častými pacienty, musím říci, že obecně agrese mezi psy ubývá. Nikdy nebylo vidět tolik psů nejrůznějšího stáří a plemen pohybujících se bez vzájemné agrese na malém prostoru, například v městských parcích, sídlišťích, ulicích, na výstavách, v čekárnách veterinárních ordinací. Také v chování psů k cizím lidem je více tolerance a méně ostražitosti. Na druhou stranu přibývá „domácího násilí“, tedy agrese psů vůči majiteli a jeho rodině, a také je více psích strachů a fobií.

A co majitelé, zlepšuje se jejich povědomí o chování psů, rozumějí svým psům lépe než dřív?

Já se bohužel setkávám především s těmi, kteří svému psovi nerozumějí. Někdy to bývají lidé, kteří jsou sami velice úspěšní a úměrně ke svému postavení vyžadují i od psa chování na patřičné úrovni. Chybí jim ale čas a většinou i schopnost či ochota se docela uvolnit, „odvázat“ a se psem si pohrát, komunikovat s ním řečí těla, prožívat společnou radost ze cvičení. Jen nařizují a trestají. Druhou, mnohem

větší skupinou jsou lidé, kteří staví psa do role dítěte. Omlouvají jeho prohřešky, nedokážou stanovit jasná pravidla, nejsou důslední a nechají si psa „přerůst přes hlavu“. V obou případech musím nejprve vysvětlit majitelům zákonitosti fungování psí smečky, aby svému psovi porozuměli, a pak je naučit chovat se tak, aby byli pro svého psa „čitelní“, aby porozuměl on jim. Nejradyji samozřejmě pracuji s lidmi, kteří mají pro psy přirozený cit, snaží se je dobře vychovávat, chodí na cvičiště, provozují nejrůznější společné aktivity a přitom narazí na něco, co jejich psa trápí - například strach ze střelby nebo ze samoty - a chtějí mu pomoci. Takoví majitelé většinou chodí do poradny opakovaně, posílají mi zprávy o průběhu léčby mailem, informují mne o výstavních, sportovních nebo chovatelských úspěších svých pejsků. To jsou ti, kteří mne vždycky podrží, když pochybuji o smyslu své práce. Pro ně stojí za to tuhle práci dělat.

Posíláte některé případy pryč jako neřešitelné? Je někdy problém tak velký, že navrhuje utracení?

Někdy poznám hned, že případ nemá řešení. Pes a jeho lidé si prostě nesednou, naprosto se k sobě nehodí a jejich další soužití bude utrpením pro obě strany. Tenhle pes by mohl být šťastný a naprosto bezproblémový v jiné rodině. Jenže co s tím? Lidé, kteří se rozhodli přijít za mnou, bývají velmi zodpovědní. Mají pocit, že „zbavit se psa“ je příliš pohodlné a morálně nepřijatelné řešení problému. Útulek ani utracení nepřipadají v úvahu a prodat dospělého psa s poruchou chování na inzerát je téměř nemožné. Pokud se nenajde někdo z rodiny, kdo je ochoten se ho ujmout, hledáme alespoň kom-

promisy, ale nemám z toho dobrý pocit. Jednoznačné utracení jsem navrhla zatím jen v jediném případě. Šlo o osmiměsíčního psa velkého plemene, který vykazoval směr poruch chování (nevyzpytatelnou a nezvladatelnou agresi, stereotypní chování, náhlý panický strach z běžných věcí), byl nevychovatelný, nekomunikativní. Jsem přesvědčena, že tento pes trpěl mozkovým nádorem nebo jiným závažným poškozením mozku. Majitelé se však s mým verdiktem neztotožnili a šli hledat pomoc jinam.

Lze z vašeho hlediska označit některá plemena jako problematická? Chodí k vám některá častěji než jiná?

V loňském roce byli mými nejčastějšími pacienty jezevčáci a jejich kříženci. Z 22 jezevčáků 19 vykazovalo agresivní chování. Druhým nejčastějším plemenem jsou jorkšírci, tam bývá problém s čistotností doma, někteří se nedokážou vůbec vyprázdnit venku. Třetí místo zaujímají společně čivavy a labradori. Ačkoli se to bude zdát divné, i u těchto dvou plemen byla hlavním problémem agrese nebo směr agrese a strachu. Rozhodně bych ale tato plemena neoznačila jako problémová, spíše patří u nás k nejoblíbenějším.

Máte nějaké plány nebo cíle, jichž byste ve svém oboru chtěla dosáhnout?

Právě připravuji do tiskárny svou první knížku o správné výchově štěňete, protože jsem přesvědčena, že i v tomto oboru je důležitější prevence než léčba. Také hledám vhodné místo k provozování školky pro štěňata. Mým velkým snem je návštěva nějaké americké kliniky zabývající se poruchami chování zvířat, abych mohla navzájem porovnat charakter, metody i úspěšnost naší práce.

A poslední dotaz: nacházíte pro svou práci pochopení ve své rodině?

Určitě, vždyť manžel je také veterinář, jeho oborem jsou koně. Mám tři syny, všichni mají ke zvířatům vřelý vztah, ale v rodičovských šlápěch nechce jít ani jeden.

V brněnském městském bytě s námi žije fenka flat coated retriever Barunka a obyčejná černobílá kočka Milunka. Barče je už 10 let a s chutí mi asistuje při názorných ukázkách na přednáškách nebo při práci s pejsky, kteří se bojí jiných psů nebo jsou k nim agresivní. Miluna je o rok mladší, denně mne školí v kočičí komunikaci a ráda pro mne testuje nové hračky a pamlsky. Bez přehánění je mohu označit za své nejbližší spolupracovnice.

S MVDr. Žertovou na dálku rozmlouvala Lea Smrčková

Barča je zvyklá spolupracovat s paničkou